



TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI
VE EŞİTLİK KURUMU

ANTALYA GERİ GÖNDERME MERKEZİ ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2022/23

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 02.06.2022 tarihli ve 2022/355 sayılı kararıyla oy birliği ile kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	2
1. GİRİŞ	3
2. GENEL BİLGİLER	5
2.1. Merkeze İlişkin Genel Bilgiler	5
2.2 Merkez Personeli	5
2.3. Merkezde Kalan Özgürlüğünden Mahrum Bırakılanlar	7
3. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	8
3.1. Merkeze Kabul ve Yerleştirme.....	8
3.2. Fiziksel Koşullar.....	10
3.3. Yönetim ve Uygulamalar.....	11
3.4. İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesi, Disiplin ve Şikâyet Mekanizmaları.....	12
3.5. Sağlık ve Psikososyal Hizmetler ile Covid-19 Pandemisine Yönelik Tedbirler	13
3.6. Beslenme	14
3.7. Sosyal Faaliyetler, Günlük Yaşam ve Dış Dünya ile İletişim	15
4. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	16
4.1. Değerlendirme	17
4.2. Tavsiyeler	17
4.2.1. Merkez İdaresine Yönelik Tavsiyeler	17
4.2.2. Göç İdaresi Başkanlığına Yönelik Tavsiyeler	20
4.2.3. Antalya Valiliğine Yönelik Tavsiyeler	20
4.2.4. Antalya Emniyet Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler.....	21
4.2.5. Antalya Barosuna Yönelik Tavsiyeler	21

KISALTMALAR

BM	: Birleşmiş Milletler
CPT	: Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi
HES	: Hayat Eve Sığar
İSTANBUL PROTOKOLÜ	: İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi için El Kılavuzu
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol
PCR	: Polymerase Chain Reaction
TİHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması
YTS	: Yabancı Terörist Savaşçı

1. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 6701 sayılı Kanunla, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.
2. Türkiye, 14.09.2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'ın amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*
3. 6701 sayılı Kanun'un 9/1-ı bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde Ulusal Önleme Mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında bulunmaktadır. Kanunun 2/1-k bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.
4. Geri gönderme merkezleri, kişilerin özgürlüğünden mahrum bırakıldığı ya da koruma altına alındığı yerlerden birisi olup temel dayanağını 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nda bulmaktadır. Kanun'un “geri gönderme merkezleri” başlıklı 58'inci maddesinde;
*“(1) İdari gözetime alınan yabancıların, geri gönderme merkezlerinde tutulacağı,
(2) Geri gönderme merkezlerinin İçişleri Bakanlığı tarafından işletileceği, Bakanlığın kamu kurum ve kuruluşları, Türkiye Kızılay Derneği veya kamu yararına çalışan derneklerden göç alanında uzmanlığı bulunanlarla protokol yaparak bu Merkezleri işletirebileceği,*

(3) Geri gönderme merkezlerinin kurulması, yönetimi, işletilmesi, devri, denetimi ve sınır dışı edilmek amacıyla idari gözetimde bulunan yabancıların geri gönderme merkezlerine nakil işlemleriyle ilgili usul ve esaslar yönetmelikle düzenleneceği” hükümleri yer almaktadır.

5. 22.04.2014 tarihli ve 28980 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren “Kabul ve Barınma Merkezleri ile Geri Gönderme Merkezlerinin Kurulması, Yönetimi, İşletilmesi, İşletirilmesi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik’in 3/1-ç bendine göre geri gönderme merkezi; “*idari gözetim altına alınan yabancıların barındırılmaları ve kontrol altında tutulmaları amacıyla kurulan ve doğrudan işletilen veya kamu kurum ve kuruluşlarıyla, Türkiye Kızılay Derneği veya kamu yararına çalışan derneklerden göç alanında uzmanlığı bulunanlarla protokol yapılarak işletirilen merkezleri*” ifade etmektedir.
6. 6701 sayılı Kanun’un 9/1-j bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda idari gözetime alınan yabancıların tutulduğu geri gönderme merkezlerine ziyaret gerçekleştirilmesi de TİHEK’in görev ve yetki alanına girmektedir. 03.06.2021 tarihinde anılan görevlerin icrası kapsamında Antalya Geri Gönderme Merkezine **haberli** bir ziyaret gerçekleştirilmiştir.
7. Ziyaret heyetinde ... yer almıştır.
8. Bu rapor, TİHEK tarafından 6701 sayılı Kanun’un 9/1-j maddesi ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 96/3 maddesine istinaden, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun ziyaretlerin gerçekleştirilmesine ilişkin 09.02.2021 tarihli ve 2021/16 sayılı kararı ile 27.02.2021 tarihli ve 2274 sayılı Başkanlık oluru çerçevesinde 03.06.2021 tarihinde gerçekleştirilen Antalya Geri Gönderme Merkezi¹ izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.
9. Ziyaret, Merkez Müdürü ve Vekil Müdürün izinli olmaları nedeniyle Merkezde görevli il göç uzmanı, insan ticareti uzmanı ve sosyal çalışmacıdan oluşan heyet ile

¹ Bundan sonra kısaca Merkez olarak ifade edilecektir.

yapılan kısa bir ön görüşmeyle başlamıştır. Ön görüşmede; heyetimiz tarafından ziyaretin amacı ve kapsamı ile TİHEK'in UÖM rolüne ilişkin detaylı bilgiler verilmiş; Merkez çalışanlarından ise Merkeze ilişkin genel bilgiler alınmıştır. Yabancıların kaldığı odaların ve ortak alanların incelenmesinin ardından Covid-19 önlemlerine uyarak rastlantısal yöntemle ve gizliliği sağlayacak şekilde özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilerle² Merkez personeli bulunmaksızın özel görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Merkeze İlişkin Genel Bilgiler

10. 2017 yılında inşasına başlanan ve 2019 yılı sonunda boya işlemi tamamlanan Merkezde, 2017 yılı Eylül ayından itibaren yabancı kabulüne başlanmıştır.
11. Merkezde, 20 tanesi 6 kişilik, 4 tanesi 12 kişilik olmak üzere toplamda ranza tipi yatak sistemi olan 24 oda bulunmakta olup Merkez kapasitesi 168'dir.
12. Merkezde ortak kullanım alanları; kadın havalandırma alanı, erkek havalandırma alanı, yemekhane, revir, TV izleme alanı, ibadet odaları, kütüphane, açık basketbol ve futbol sahası, pinpon alanı, çocuk parkı, sosyal etkinlik odasıdır.

2.2 Merkez Personeli

13. Merkezde 55 personel görev yapmaktadır. Bunlar; müdür, il göç uzmanı, il göç uzman yardımcısı, psikolog, sosyal çalışmacı, gıda mühendisi, büro personeli, tercüman, güvenlik görevlisi, tekniker, temizlik personeli ve şofördür.
14. Merkezde Arapça, Farsça ve Rusça dillerinde tercümanlık hizmeti sağlandığı Merkez İdaresi ve yabancılar tarafından bildirilmiştir.
15. Merkezin dış güvenliği jandarma tarafından, iç güvenliği ise Merkezin güvenlik personeli tarafından 7/24 mesai saati esaslı şekilde sağlanmaktadır.
16. Merkezde 5'i özel güvenlik personeli olmak üzere toplam 10 kadın personel istihdam edilmektedir. Merkez personeline ilişkin sayısal veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

² Özgürlüğünden mahrum bırakılanların büyük bir çoğunluğu düzensiz göçmen olsa da bundan sonra kısaca daha geniş anlamda yabancı ifadesi tercih edilecektir.

Tablo 1: Merkezde fiilen hizmet veren personel sayısı

	<i>Unvan</i>	<i>Sayı</i>
1.	Müdür	1
2.	İl Göç Uzmanı	2
3.	İl Göç Uzman Yardımcısı	1
4.	Psikolog	2
5.	Sosyal Çalışmacı	1
6.	Tercüman	2
7.	Gıda Mühendisi	2
8.	Temizlik Personeli	7
10.	Teknik Personel	2
11.	Büro Personeli	1
12.	Şoför	3
13.	Nöbetçi Personel	6
14.	Güvenlik Görevlisi	25
<i>TOPLAM</i>		55

17. Merkezde daha önce disiplin soruşturması geçiren personel bulunmadığı bilgisi edinilmiştir.
18. Merkezde bulunan yabancılar ile güvenlik personelinin özel ilişki kurmalarının önüne geçilebilmesi adına güvenlik personelinin sabit çalıştırılmadığı, görev yerlerinin devamlı olarak değiştirildiği ifade edilmiştir.
19. Merkezde görev yapan personel İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi için El Kılavuzu'nu (İstanbul Protokolü) içerir şekilde işkence ve kötü muameleyi inceleme ve belgelendirme için özel bir eğitim almamıştır. Sadece

Merkezde görev yapan özel güvenlik personeline, Merkez psikologları tarafından insan hakları, öfke kontrolü ve etkili iletişim eğitimi ile idari bürolarda çalışan personele insan hakları eğitimi verilmiştir. Benzer şekilde, Merkez personelinin insan ticareti ile mücadele eğitimi aldığı ve bu kapsamda güvenlik görevlilerine yönelik Dünya Göç Örgütü tarafından verilen eğitimlerin devam ettiği bilgisi edinilmiştir.

2.3. Merkezde Kalan Özgürlüğünden Mahrum Bırakılanlar

20. Merkezde kalan yabancıların sayısı düzensiz göç hareketlerine göre değişiklik gösterebilmekte olup ziyaret tarihi itibariyle; 28 Suriye, 38 Afganistan, 10 Özbekistan, 9 İran ve 6 diğer uyruklardan; 24'ü kadın, 67'si erkek olmak üzere toplamda 91 yabancı bulunmaktadır.
21. Merkezde özel ihtiyaç sahibi olarak bacağında platin bulunan 1 kişi, bir eli ampute olan 1 kişi ve bir parmağı ampute olan 1 kişi olmak üzere 3 engelli yabancı ile epilepsi hastalığı teşhisi olan 1 yabancı bulunmaktadır.
22. Merkezde yabancı çocuk bulunmamaktadır. Merkeze refakatiz çocuk gelmesi durumunda çocukların, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğünce sevgi evleri veya çocuk destek merkezlerine yerleştirilmektedir.
23. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar açısından Merkezde yoğun bir sirkülasyon olduğu, seyahat belgesi olanların ülkeye dönüşlerinin en kısa sürede gerçekleştirildiği, seyahat belgesi olmayanlar için ise vatandaşı olduğu ülkenin ilgili makamları ile irtibata geçilmek suretiyle seyahat belgesi temin edilmeye çalışıldığı Merkez İdarecisince belirtilmiştir.
24. Merkezdeki yabancıların tutulma süreleri değişiklik göstermekle birlikte Merkezde en uzun süre idari gözetim kararı alınan kişinin 8 aydır Merkezde bulunduğu Merkez İdaresi tarafından bildirilmiştir. Merkezde 01.01.2021-21.09.2021 tarihleri arasında yapılan işlemlere ilişkin sayısal veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 2: Merkezde yapılan işlem sayısı

	<i>İşlem Türü</i>	<i>Sayı</i>
--	-------------------	-------------

1.	Sınır dışı kararı	990
2.	Gönüllü geri dönüş kapsamında menşe ülke ya da başka bir ülkeye gönderme	33
3.	İnsan Ticareti Mülakatı	136
4.	Tespit Edilen İnsan Ticareti Mağduru	5

25. Merkezde, ziyaret tarihi itibariyle YTS (yabancı terörist savaşçı) olduğundan şüphelenilen 24 kişi bulunmaktadır. YTS şüphelisi bireyler diğer yabancılardan farklı bir katta tutulmaktadır.

3. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

3.1. Merkeze Kabul ve Yerleştirme

26. Yabancıların, Merkeze kolluk görevlileri refakatinde getirildiği; cinsiyet durumu gözetilerek (kadınları kadın personel ve erkekleri erkek personel) arama kabiniinde üst araması yapıldığı ve X-Ray cihazından geçirildiği, kolluk nezaretinden getirildikleri için detaylı aramalarının kolluk personeline Merkeze getirilmeden önce yapıldığı İdarece belirtilmiştir. Aramada kişilerin üzerlerinde ve yanında bulunan eşyaların arasında Merkeze sokulması yasak eşyaların olup olmadığına bakıldığı ifade edilmiştir.

27. Yabancılarla yapılan görüşmelerde arama esnasında insan onuru ile bağdaşmayacak bir tutum veya davranışa ilişkin bir şikâyet alınmamış, bu yönde bir tespit bulunulmamıştır.

28. Merkeze ilk girişte; 4 adet arama kabini bulunduğu, yabancıların kullanımına ayrılmış tuvalet ve banyo ihtiyaçları için 2 tuvalet ve banyo olduğu ve bu alanların genel olarak temiz durumda olduğu gözlemlenmiştir.

29. Merkeze kabulü gerçekleşen yabancıların, arama işleminden sonra kimlik bilgilerinin sisteme kaydedildiği, fotoğraf kaydının yapıldığı, parmak izi

sorgulandığı, sevk eden kurumun düzenlediği evrakların kontrolünün yapıldığı bilgisi edinilmiştir.

30. Merkeze kabulde yabancıların kişisel eşyalarını emanet odasına bırakmalarının ardından piko-sosyal serviste ön değerlendirme formu doldurulduğu, bu kapsamda yabancılara temel soruların sorulduğu, verilen cevaplarda yabancıların cinsel saldırıya maruz kaldığı ya da insan ticareti mağduru olduğu yönünde bir şüphenin varlığı durumunda kişinin mülakata alındığı belirtilmiştir.
31. Ön değerlendirme formu doldurulurken temel ihtiyaçlara ilişkin taleplerinin alındığı, kabul işlemleri sırasında yabancılara vücut ve el havlusu, diş macunu, diş fırçası, bebek bezi, sabun, nevresim ve temizlik malzemeleri, terlik, bedeni varsa pijama takımı, çorap ile birlikte Proje destekleri ile sağlanan temel onur kitlerinin (dignity kits) dağıtıldığı İdarece belirtilmiştir. Kitlerin içinde sabun, hijyenik ped, kadınlar için yazma, iç çamaşırı, ıslak mendilin yer aldığı görülmüştür. Bu kitleri içeren çantaların yabancılara sınır dışı sürecinde de sağlandığı bilgisi verilmiştir.
32. Merkeze kabul sürecinde İçişleri Bakanlığın kararına göre 10-14 gün karantina uygulaması sonrası yabancıların odalara yerleştirildiği, karantina sürecinin uzamaması adına aynı odada karantinaya girecek kişiler için arada en fazla 2 gün fark olmasına dikkat edildiği bilgisi İdare ve yabancılar ile yapılan görüşmelerde edinilmiştir.
33. Yabancıların (kollukça aldırılan) darp cebir raporu ve PCR (Polymerase Chain Reaction- Polimeraz Zincir Reaksiyonu) testi ile birlikte Merkeze kabullerinin yapıldığı ifade edilmiştir. Yabancıların kabul işlemi sürecinde yabancıyı gönderen kurumdan gelen sağlık raporunun incelenmesi gibi hususların üzerinde durulduğu, kabul sırasında Merkez tarafından genel bir sağlık kontrolü yapılmadığı, yalnızca revirde engellilik durumuna ilişkin bir değerlendirme gerçekleştirildiği ve yabancıların bir rahatsızlığı olması durumunda doktor muayenesi gerçekleştirildiği bilgisi aktarılmıştır.
34. Özgürlüğünden mahrum bırakılanların odalara yerleştirilmelerinde; cinsiyet, engellilik, uyruk, YTS şüphelisi olma gibi kriterlerin dikkate alındığı, anılan sebepler gibi özel bir durum olmadığı sürece oda yerleşiminin katta görevli güvenlik personeline yapıldığı İdarece belirtilmiştir. Yabancılar ile yapılan görüşmelerde

odalara yerleştirmelerde güvenlik personeline inisiyatif bırakılması durumunun yabancılar arasında huzursuzluk oluşmasına neden olduğu dile getirilmiştir.

3.2. Fiziksel Koşullar

35. Merkezde bulunan etkinlik odası, ibadethaneler, kütüphane, havalandırma alanları, TV izleme odaları ve yemekhaneden oluşan ortak alanlar ile revir, Merkeze kabul alanı, depo, yabancılar verilen malzemelerin bulunduğu oda, personele ait malzeme odası, avukat görüşme alaları, yumuşak oda vb. yerler ziyaret edilmiştir. Merkezin fiziksel koşulları incelendiğinde, tadilat işleminin 2019 yılında tamamlanması sebebiyle binanın fiziki durumunun genel olarak iyi olduğu görülmüştür.
36. Merkezin koridor ve ortak alanları ile yabancıların kaldığı odaların genel olarak temiz, aydınlık, ferah ve yeterli genişlikte olduğu tespit edilmiştir.
37. İdare ile yapılan ön görüşmede her yabancı için ranza tipi yatağı bulunduğu ifade edilmiş olsa da Merkez kapasitesi ile mevcut yabancı sayısı değerlendirildiğinde kapasite yeterli olduğu halde katlar arasında uygun yerleşim planı yapılamaması nedeniyle bazı koşullarda kalabalıklaşma sorununun olduğu, bazı yabancıların yerde yattığı, bazılarının da ranzasında sünger yatak bulunmadığı görülmüştür.
38. Odaların havalandırılması pencerelerin açılması suretiyle, ısınma ise merkezi klima sistemiyle sağlanmaktadır.
39. Merkezde temizliğin günlük olarak temizlik personeline yapıldığı, verilen temizlik hizmetinin odalar ve ortak yaşamlarından oluştuğu ifade edilmiş, yabancılar ile yapılan görüşmelerde odaların ve ortak alanların temizliğinin Merkez görevlilerince gerçekleştirildiği doğrulanmış ve ziyaret esnasında Merkezin genel olarak temiz olduğu gözlemlenmiştir.
40. Yabancılar ile yapılan görüşmelerde sıcak suya erişimde sıkıntı yaşandığı ifade edilmiştir. Heyet üyeleri tarafından yapılan kontrolde sıcak suyun olmadığı tespit edilmiştir. Bu husus İdare ile paylaşıldığında Merkezde sıcak suyun güneş enerjisi sistemi ile sağlanması sebebiyle sıkıntılar yaşandığı, sıcak su için doğalgaz projesinin devam ettiği bilgisi verilmiştir. Ziyaret tarihinden sonra Merkez idaresi tarafından sıcak su ihtiyacının karşılanması için bozuk olan güneş enerji kolektörlerinin değişimi ve tamirinin sağlandığı, güneş enerji sisteminin yetersiz kalması ihtimaline

karşılık ise sıcak su tankına su ısıtıcı rezistansının eklendiği bilgisi verilmiş ve ilgili belgeler Kuruma iletilmiştir.

41. Merkezde katlar arası ulaşım için barınanların kullanımına açık asansörler ve engelli barınanlar tarafından kullanılacak engelli sandalyesi mevcuttur. Ancak engelliler için tutunma malzemeleri ve uygun tuvaletlerin bulunduğu özel bir odanın bulunmadığı tespit edilmiş, engelli yabancılar ile gerçekleştirilen görüşmelerde kişisel bakımlarını yerine getirirken zorluk yaşadıkları hususları ifade edilmiştir.
42. Merkezde erkek ve kadın yabancılar için ayrı havalandırma alanlarının bulunduğu, her ikisinin de geniş ve yeterli olduğu, kadın havalandırma alanında çocuklar için bir oyun parkı bulunduğu ve her iki alanda da yetişkinler için basketbol potası ve voleybol filesi bulunduğu görülmüştür.
43. Yabancılar ücretsiz olarak ayda bir şampuan, haftada bir sabun, deterjan ve jilet dağıtımını yapılmaktadır.
44. Merkezdeki yabancılar kıyafet, iç çamaşırı ve ayakkabı olacak şekilde verilen kıyafetlerin maliyetinin Göç İdaresi Başkanlığı ve Kızılay tarafından karşılandığı, BM'den alınan yardım kitlerinin de kıyafet deposuna konulduğu belirtilmiş olup gezilen bu bölümlerin temiz ve düzenli olduğu gözlemlenmiştir. Yabancılar ile yapılan görüşmelerde kıyafetlerde beden seçeneğinin bulunmaması nedeniyle giyecek sıkıntısı yaşandığı ifade edilmiştir. İdare ile bu husus paylaşıldığında temel giyim ihtiyacına yönelik yeni bir alım için Göç İdaresi Başkanlığına talepte bulunulduğu bilgisi verilmiştir.
45. Merkezde her katta yabancıların ücretsiz olarak kullanabildiği çamaşır ve kurutma makinelerinin bulunduğu görülmüştür.
46. Son olarak yabancıların odalarında yapılan görüşmelerde acil durum butonlarının bulunmadığı görülmüş, bu durumun karantina odalarında kalan yabancılar için acil bir durum olması halinde görevli personel ile iletişim açısından sıkıntı oluşturabileceği değerlendirilmiştir.

3.3. Yönetim ve Uygulamalar

47. Merkez İdaresine, yabancılar içinde disiplinsiz davranışlarda bulunanlara yönelik nasıl bir disiplin prosedürü işletildiği sorulmuş, yabancılar için kabul edilmiş bir disiplin mevzuatı ya da uygulamanın bulunmadığı, İdarece ifade edilmiştir.

48. Merkezde, son 5 yıl içinde firar, isyan gibi adli/idari bir vakanın yaşanmadığı Merkez İdaresince belirtilmiştir.
49. Merkezde, ziyaret tarihi itibarıyla son 5 yıl içinde hayatını kaybeden kişi bulunmamaktadır.
50. Yabancılar ile yapılan görüşmeler esnasında bir kişinin bileğini kesmek suretiyle intihara teşebbüs ettiği öğrenilmiş, heyette yer alan doktor tarafından yapılan muayenede de intihar yarasının yeni olduğu, dikişlerin henüz iyileşme aşamasında olduğu görülmüştür. Merkez psikoloğu ile yapılan görüşmede ise kişiye daha önce psikiyatriye sevk edilmesi teklifinde bulunduğu ancak bu durumun kendi tercihine bırakıldığı konuyla ilgili olarak idari kadronun bilgilendirildiği hususları ifade edilmiştir.
51. Merkezde, birçok dilde adli yardım ve idari süreci anlatan talimatlar ile Covid-19 salgını ile ilgili sosyal mesafe, hijyen, temizlik ve maske kurallarına uyulmasını belirten görsellerin yer aldığı broşürlerin asılı bulunduğu görülmüştür.

3.4. İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesi, Disiplin ve Şikâyet Mekanizmaları

52. Birebir gerçekleştirilen görüşmelerde, yabancıların bir işkence ve kötü muameleye maruz kalmadıkları iletilmiştir. Merkez İdaresi de Merkezin açılışından ziyaret tarihine kadar kendilerine herhangi bir işkence ve kötü muamele iddiasıyla başvuruda bulunulmadığını belirtmiştir.
53. Merkezde kalan yabancıların talep ve şikâyetlerini; katlarda bulunan dilek ve şikâyet kutuları ve güvenlik görevlileri aracılığıyla ya da sözlü olarak doğrudan İdareye bildirmek suretiyle ilettikleri İdarece belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen birçok yabancı ise Merkez çalışanları ile istedikleri zaman iletişim kuramadıklarını, özellikle Müdür ile görüşmenin çok zor olduğunu, güvenlik görevlileri ile oda yerleştirmelerine ilişkin sorun yaşayabildiklerini, en büyük sıkıntılarının da Merkezde alıkonulma süreçlerine dair yeterli bilgilendirmenin yapılmaması olduğunu ifade etmişlerdir.
54. Yabancılar ve İdare ile yapılan görüşmelerde yabancı şahısların emniyet güçleri tarafından yakalanma ve teslim edilme süreçlerinde haklarına ilişkin olarak yeterli bilgilendirmenin yapılmadığı ifade edilmiştir.

55. Merkezde duvarları sökülmeğe müsait beyaz deri bir malzeme ile kaplı, zemini taş beton ile döşenmiş bir yumuşak oda bulunmaktadır. İdare ile yapılan görüşmede yumuşak odanın kullanımına ilişkin bir kayıt defterinin bulunmadığı görülmüş olup odanın daha önce kullanılmış olduğuna ilişkin bir emare olarak duvarlarda Arapça yazılara ve resimlere rastlanmıştır. Teknikerin ziyaret tarihi itibarıyla Merkezde bulunmaması nedeniyle kamera kayıtları Heyet tarafından izlenememiştir.

3.5. Sağlık ve Psikososyal Hizmetler ile Covid-19 Pandemisine Yönelik Tedbirler

56. Merkezde görevli sağlık personeli tarafından pansuman, tansiyon ölçme gibi basit tıbbi işlemlerin yapıldığı bir revir bulunmaktadır.
57. Merkezde acil durumlarda en yakın istasyondan ambulans talep edildiği ve hızlı bir şekilde ambulans sağlandığı, diğer durumlarda ise yabancıların Merkeze ait araçla sevk edildiği ifade edilmiştir.
58. Merkezde Mart 2020 tarihinden itibaren toplam 6 yabancıda Covid-19 vakası görüldüğü, pandemi veya başka bir sebeple ölüm vakası yaşanmadığı bilgisi verilmiştir. Pozitif hastaların karantina koşulları kapsamında izole edilerek Sağlık Bakanlığı personeli tarafından verilen ilaç tedavisinin uygulandığı belirtilmiştir.
59. Merkezde, bulaşıcı hastalıkların engellenmesi amacıyla aylık PCR testi taraması ve haşereler için ilaçlama yapıldığı belirtilmiştir.
60. Merkezde görevli personelin aşığı teşvik edildiği, maske takmasının sağlandığı ve mesai başlangıcından önce ateş ölçümü yapıldığı belirtilmiştir.
61. Covid-19 tedbirleri kapsamında Antalya Halk Sağlığı Hizmetleri Başkanlığı tarafından Merkez personeline eğitim verilmiştir.
62. Merkezde, barınanlara ait tıbbi bilgiler her yabancıya özel ayrı dosyalarda kayıt altına alınmakta ve yabancıların kişisel verileri dosyasında arşivlenmektedir.
63. İş kazası nedeniyle bir eli ampüte olan bir yabancı ve kalp hastası bir diğer yabancı ile yapılan görüşmelerde ilaç tedavisi gerektiren hizmetlerde ilaçların Merkez tarafından ücretsiz bir şekilde karşılanmadığı bu nedenle tedavi olamadıkları ifade edilmiş, İdare ile yapılan son görüşmede ise ilaç ödeneğinin artırılması gerektiği hususu dile getirilmiştir.
64. Psikososyal ve destek hizmetleri servisinde 1 psikolog, 2 sosyal çalışmacı Merkezde hafta içi tam zamanlı olarak çalışmaktadır. Merkez psikoloğu ile yapılan görüşmede

yabancılar için Merkeze kabulden sonra bir ön değerlendirme yapıldığı ve daha sonra kişinin ihtiyaç, duyduğunun tespit edilmesi durumunda psiko-sosyal görüşmelerin gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Yabancılarla birebir gerçekleştirilen görüşmelerde ise psikolog ve sosyal çalışmacı ile istedikleri zaman görüşme yapamadıkları ve kurulan iletişimden memnun olmadıkları ifade edilmiştir.

3.6. Beslenme

65. Merkezde her katta bulunan ortak yaşam alanlarında yemekhane kısmı olduğu, yabancıların yemek için bu alanı kullandığı, yemekhanelerin genel olarak temiz olduğu gözlemlenmiştir.
66. Merkezde kalan yabancıların yemek hizmeti, hizmet alımı şeklinde temin edilmektedir. Yabancılara sabah, öğle ve akşam yemeği şeklinde olmak üzere günde 3 defa 4 çeşit yemek sunulmaktadır. Yabancılar yapılan görüşmelerde genel olarak yemeklerin lezzet ve çeşitliliğinden memnun olduklarını ifade etmişlerdir.
67. Merkezde 2 gıda mühendisinin görev yaptığı, kalori miktarlarının aylık menü ile birlikte kontrol edildiği, menü planlamasının bir önceki aydan yapıldığı, yemek listesinin aybaşında hem yabancılara hem de koordinasyon ekibine bildirildiği ifade edilmiştir.
68. Yemeklerin seçimi ve dağıtımında yabancıların sağlık durumunun göz önünde bulundurulduğu, Merkeze kabulde yapılan mülakatlar sırasında yabancıların raporları ile birlikte beyan etmeleri üzerine şeker, tansiyon gibi hastalığı bulunanlar ile vegan ya da vejetaryen beslenenler için ayrı bir menü hazırlandığı belirtilmiştir.
69. Öğünlerde verilen yemek çeşitlerinden hijyenik koşullara uygun olarak etiketli bir şekilde numuneler alınarak yemekhanede 72 saat muhafaza edildiği ifade edilmiş, numuneler Heyet Üyelerince görülmüştür.
70. Sabah kahvaltısında 0-8 yaş arası çocuklara, hamile ve emziren annelere süt verildiği belirtilmiştir.
71. Merkezde geçici bir kantin bulunduğu, kalıcı kantin hizmetinin ihale sürecinde olduğu bilgisi Merkez İdaresince bildirilmiştir.

72. Merkezde barınmakta olan özgürlüğünden mahrum bırakılanların içme suyu ihtiyacı öğünler ile birlikte kişi başına dağıtılan 1,5 litrelik pet su şişeleri ve koridorlarda bulunmakta olan hazır su sebilleri ile sağlanmaktadır.

3.7. Sosyal Faaliyetler, Günlük Yaşam ve Dış Dünya ile İletişim

73. Merkezde yabancıların kullanımına açık 22 farklı dilde 948 kitabın yer aldığı bir kütüphane bulunduğu ancak kitapların sayıca yetersiz olduğu, Rusça, Arapça, İngilizce ve Farsça dillerinde yayınların özellikle dünya klasiklerinin talep edildiği İdare tarafından ifade edilmiştir. Yabancılarla yapılan görüşmede kitap kodlarının yer aldığı listelerin katlarda asılı olduğu, yabancıların istedikleri zaman listede yer alan kitapları temin etmede bir sıkıntı yaşamadıkları ifade edilmiştir.
74. Merkezde ortak yaşam alanlarında televizyonların bulunduğu ancak kanal çeşitliliğinin yetersiz olduğu özellikle Rusça yayın yapan kanalların eklenmesinin talep edildiği ifade edilmiştir.
75. Merkezde müzik yayınının bulunduğu, resim, voleybol, futbol, masa tenisi, saksıda çiçek ekimi gibi aktivitelerin yapılabildiği yabancılarla yapılan görüşmelerde ifade edilmiştir. İdare tarafından, yabancılar için sosyal mesafe kurallarına uygun olarak sinema günü etkinliklerinin düzenlendiği, anneler günü gibi evrensel özel günlerde pasta kesildiği ifade edilmiştir.
76. Merkezde satranç ve tavla takımları, futbol, basketbol ve voleybol topları, pilates malzemeleri vb. materyallerin bulunduğu ve yabancıların bu ürünlerden istifade edebildikleri gözlemlenmiştir.
77. Merkezde ziyaret tarihi itibarıyla çocuk yabancıların bulunmadığı, genel olarak çocuk sayısının çok az olduğu, bu nedenle çocuklar için sabit bir oyun alanının bulunmadığı, çocuk oyun alanı kurmak için yeterli oyuncağın ve malzemenin bulunduğu ancak depoda tutulduğu İdarece belirtilmiştir. Heyet tarafından yapılan inceleme esnasında çeşitli yaş grubuna ilişkin oyuncakların, çocuk çitlerinin, kutu oyunlarının depoda yer aldığı görülmüştür.
78. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlara yönelik sabah ve akşam olmak üzere günde en az 2 saat havalandırma imkânı sağlanmaktadır. Yabancılarla yapılan görüşmelerde, gün içerisinde istedikleri zaman havalandırma ve spor salonlarını kullanabildiklerini,

kendilerine talep etmeleri halinde basketbol, voleybol ve futbol topu verildiği ve turnuvalar düzenlendiği ifade edilmiştir. Nitekim ziyaret esnasında bir grup yabancının voleybol maçı oynadığı Heyet tarafından gözlemlenmiştir.

79. Karantina uygulamasında yabancıların 6 kişi bir odayı paylaştıkları ve 14 gün boyunca havalandırma imkânından faydalanmadıkları, karantina odalarında TV bulunmadığı, başkaca bir sosyal aktivite imkânlarının ve dış dünya ile iletişimlerinin bulunmadığı hem İdare tarafından belirtilmiş hem de karantinada olan kişilerle kapı aralığından yapılan görüşmelerde dile getirilmiştir.
80. Merkezde toplam 11 adet ankesörlü telefon bulunmaktadır. Göç İdaresi Başkanlığı'nca Merkeze gönderilen telefon kartlarının psikososyal destek hizmetleri bürosunda görevli personel marifetiyle ücretsiz dağıtıldığı ve ayrıca ücret karşılığında telefon kartı temin edilebildiği İdarece ifade edilmiştir. Yabancılar ile yapılan görüşmelerde katlarda yer alan ankesörlü telefonlardan bazılarının çalışmadığı ve telefonların Kazakistan ve Kırgızistan'ı aramaması nedeniyle aileleri ile görüşme imkânından faydalanamadıklarından yakınan kişiler de olmuştur.
81. Merkeze gelen ziyaretçilerin Geri Gönderme Merkezleri Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge kapsamında yabancıların birinci derece akrabası veya vekili olması gerektiği ancak ziyaret tarihi itibarıyla Yönerge uyarınca Covid-19 kapsamında alınan önlemler nedeniyle Merkeze ziyaretçi kabul edilmediği ifade edilmiştir.
82. Yabancılarla yapılan görüşmelerde avukata erişimde bir sıkıntı yaşamadıkları, istedikleri zaman avukatları ile avukat görüşme alanlarında görüşebildikleri ancak adli yardım sistemi üzerinden Baro tarafından görevlendirilen avukatların kendilerinden ücret talep ettikleri, aksi halde mevcut durumları ile ilgili bilgi vermedikleri, bu hususlara ilişkin herhangi bir başvurularının olmadığı ve nereye başvuracaklarını dahi bilmedikleri ifade edilmiştir.
83. Merkezin daha önce bir sivil toplum kuruluşu ya da baro tarafından ziyaret edilmediği bilgisi paylaşılmıştır.

4. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

4.1. Değerlendirme

84. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek bir iletişim doğrultusunda işbirliği esasına dayanmaktadır. Ziyaret Merkez Müdürü ve Vekil Müdürün izinli olmaları nedeniyle Merkezde görevli il göç uzmanı, insan ticareti uzmanı ve sosyal çalışmacıdan oluşan heyet ile yapılan kısa bir ön görüşmeyle başlamıştır. Gerçekleştirilen ziyaret türü haberli bir ziyaret olmasına rağmen heyet üyeleri yetkililerin Merkezde olmaması nedeniyle yaklaşık 1,5 saat kadar bekletilmiş, Merkeze ilişkin genel bilgiler idari bir görevi olmayan sosyal çalışmacı pozisyonunda görevli personelden edinilmiştir.
85. Tespit edilen eksiklikler dışında Antalya Geri Gönderme Merkezinin mevcut fiziki şartlar ve sosyal imkânlar açısından genel olarak iyi durumda olduğu görülmüştür.

4.2. Tavsiyeler

4.2.1. Merkez İdaresine Yönelik Tavsiyeler

86. Merkeze kabul sırasında yabancıların genel bir sağlık kontrolünden geçmediği bilgisi göz önüne alındığında Yabancıların Merkeze kabulden sonra mümkün olan en kısa süre içerisinde bir doktor ya da doktora rapor verecek tam donanımlı bir hemşire tarafından kapsamlı bir tıbbi taramadan geçirilmesi,³
87. Merkezlerde barınanların merkez içerisindeki genel yerleşim planlarının yapılması ve düzenlenmesinden merkez müdürlüklerinin sorumlu olduğu⁴ göz önüne alındığında, yabancıların odalara yerleştirilmesi ile ilgili kararların, güvenlik görevlilerince değil ilgili idari personel tarafından, yabancıların Merkeze kabulünde hazırlanan ön değerlendirme formları da gözetilerek yapılan gruplandırma neticesinde alınması,

³ CPT'ye göre, merkeze kabulü sağlanan yabancıların tamamına tıbbi tarama yapılması, özellikle kendine zarar verme riski taşıyanların tespit edilmesi, bulaşıcı hastalıkların taranması ve yaralanmaların vaktinde kaydedilmesi hem özgürlüğünden mahrum bırakılanların hem de personelin yararına. CPT faaliyetlerine ilişkin 19. Genel Rapor paragraf 82; Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi (CPT) 2015 İsveç Ziyareti Raporu, para. 37.

⁴ Kabul ve Barınma Merkezleri ile Geri Gönderme Merkezlerinin Kurulması, Yönetimi, İşletilmesi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik, madde 11.

88. Merkeze kabulü sağlanan her yabancıya temiz, iyi durumda ve temizliği korumaya yetecek sıklıkta değiştirilen, yeterli büyüklükte ve sayıda yatak takımı ve ayrı bir yatak sağlanması,⁵
89. Ziyaret sırasında, Merkezde engelliler için uygun bir oda bulunmaması nedeniyle engelliler açısından erişilebilirliğin sağlanmadığı gözlemlenmiştir. Her ne kadar, Merkezde engelli bireylerin uzun süre tutulmamasına özen gösterildiği ifade edilse de ziyaret sırasında görüldüğü gibi Merkezde engelli bireyler bulunabilmektedir. Bu çerçevede, engelli bireylerin Merkezde yaşayabilecekleri sıkıntılar göz önünde bulundurularak Merkezde engelli bireylerin kullanımına uygun bir oda tahsis edilmesi,⁶
90. Karantina odalarına, güvenlik ve acil durumlarda hızlı erişilebilirliğin sağlanması için çağrı butonlarının yerleştirilmesi,
91. Görüşme gerçekleştirilen birçok yabancıların Merkez çalışanları ile istedikleri zaman iletişim kuramadıklarını, özellikle Müdür ile görüşmenin çok zor olduğunu ifade ettikleri göz önüne alındığında şikâyet prosedürleri konusunda Merkezde tutulanlar için hem dâhili hem de harici yolların açık tutulması ve uygun bir şikâyet merciine gizli erişim haklarının olması,⁷
92. Yabancılar psikolojik destek ve psikiyatrik bakıma yeterli erişim imkânı sağlanması, kendine zarar verme ve intihar eylemlerini engellemek üzere prosedürler geliştirilerek uygulamaya konulması ve personele bu konuda eğitim verilmesi,⁸
93. Kişilerin nedenini bilmedikleri bir durumdan dışarıya tamamen kapalı ve yakınlarına çok uzakta bir yerleşkede olmalarından dolayı ruhsal çöküntülerin yaşanabileceği göz önünde bulundurularak; yabancılar Merkeze ilk gelişlerinden itibaren tutulma sebepleri, tahmini kalış süreleri, hakları ve yükümlülükleri konusunda hem yazılı hem sözlü bir biçimde anlayabilecekleri bir dilde sistematik ve programa bağlı olarak

⁵ Gözetim Altında Tutulan Yasa Dışı Göçmenler, CPT/Inf(2017)3, s. 4.

⁶ Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'nin "Tanımlar" kenar başlıklı 2'nci maddesi ile 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Tanımlar" kenar başlıklı 2'nci maddesinin (i) bendinde "makul düzenleme" kavramı yer almaktadır. Ayrıca, Kabul ve Barınma Merkezleri ile Geri Gönderme Merkezlerinin Kurulması, Yönetimi, İşletilmesi, İşletirilmesi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik'in "Merkezlerde verilecek hizmetler" başlıklı 14'üncü maddesinde, "d) Özel ihtiyaç sahiplerine uygun alanların tahsis edilmesi", merkezlerde verilecek hizmetler arasında sayılmıştır.

⁷ CPT'ye göre etkili şikâyet prosedürleri göçmenlerin tutulduğu gözaltı merkezlerindeki kötü muameleye karşı en temel güvencelerdir Gözetim Altında Tutulan Yasa Dışı Göçmenler, CPT/Inf(2017)3, s. 8.

⁸ Gözetim Altında Tutulan Yasa Dışı Göçmenler, CPT/Inf(2017)3, s. 8.

bilgilendirme yapılması ve bu amaçla farklı dillerde yazılı ve görsel materyaller hazırlanması,⁹

94. Yumuşak odanın taban ve tavan alanı dâhil olmak üzere her yerinin özel dolgu malzemesi ile kaplanması, kaplamada beyaz, mavi gibi rahatlatıcı etkisi bulunan açık renklerin tercih edilmesi, odanın 24 saat kamera ile izlenmesi, odanın kullanımına ilişkin tedbire karar veren ilgili yöneticinin ismi, tedbirin başlangıç ve bitiş saati, sağlık personeli tarafından yapılan kontrollerin saatinin yer aldığı özel bir kayıt sisteminin tutulması,¹⁰
95. Yabancı tarafından bedeli karşılanamayan acil ve temel sağlık hizmetlerinin Merkez bütçesinden karşılanması,¹¹
96. Merkez kütüphanesindeki kitapların çocuk ve yetişkinlere hitap edecek şekilde farklı dil ve türlerde sayı ve çeşitliliğinin artırılması ve özgürlüğünden mahrum bırakılanların kullanımına açılması,
97. Covid-19 tanısı konulan, temaslı olan veya Merkeze dışarıdan gelen ve karantina odalarında tutulan yabancıların imkânlar dâhilinde günlük en az 1 saat açık havaya erişimlerinin sağlanması ve yine imkânlar dâhilinde karantina odalarında vakitlerini geçirebilmek adına kendilerine TV sağlanması,
98. Bozuk olan ankesörlü telefonların tamir ettirilmesi ve telefonların Kazakistan ve Kırgızistan'ı aramaması nedeniyle aileleri ile görüşemeyen kişiler için alternatif çözüm yolları dâhilinde aileleri ile iletişime geçme imkânından eşit şekilde faydalanmalarının sağlanması,
99. Adli yardım hizmetleri kapsamında kendisinden ücret talep edilen yabancıların şikâyetlerini Antalya Barosuna iletmeleri sürecinde yardımcı olunması,
100. Merkezin daha önceden barolar, sivil toplum kuruluşları ve diğer hak arama mekanizmaları tarafından ziyaret edilmediği bilgisi edinildiğinden Antalya Barosu, sivil toplum kuruluşları ve il ve ilçe insan hakları kurulları dâhil hak arama mekanizmaları ile işbirliği ve diyalogun geliştirilmesi ve bu sayede dış paydaşlar tarafından ziyaret sıklığının artırılması,

⁹ TİHEK, Ağrı Geri Gönderme Merkezi Ziyareti Raporu, Rapor No: 2021/17, para. 109.

¹⁰ Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi, Türkiye Ziyareti Raporu CPT/Inf(2020)22, para. 79.

¹¹ Kabul ve Barınma Merkezleri ile Geri Gönderme Merkezlerinin Kurulması, Yönetimi, İşletilmesi, İşletirilmesi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik, m. 14.

4.2.2. Göç İdaresi Başkanlığına Yönelik Tavsiyeler

101. Geri gönderme merkezlerinde görev yapmakta olan uzman ve uzman yardımcıları ile meslek elemanları başta olmak üzere bütün personele yönelik olarak hazırlanan eğitim müfredatına İstanbul Protokolü'nü içerir şekilde işkence ve kötü muameleyi inceleme ve belgeleme eğitiminin dâhil edilmesi,¹²
102. Yabancıların temel giyim ihtiyacına yönelik yeni bir alım için Merkez Müdürlüğünce sunulan talebin değerlendirilmesi,
103. Merkezde yabancılar için kabul edilmiş bir disiplin mevzuatı ya da prosedürünün bulunmamasının kontrolsüz bir disiplin sistemi geliştirme riski taşıdığı dikkate alınarak; yabancıların işledikleri iddia edilen ihlal konusunu öğrenme ve empoze edilen tüm yaptırımlara karşı bağımsız bir merciye müracaat etme haklarının olması adına bir disiplin prosedürü geliştirilmesi,¹³
104. Adli yardıma erişim süreçlerinin kolaylaştırılması bağlamında barolarla işbirliği içinde, yabancılar ve Merkez personeline yönelik adli yardım kapsamında avukatlık hizmeti ve idari gözetim kararına itiraz süreci ile uluslararası koruma başvuru prosedürü hususlarında bilgilendirici seminerler verilmesi ve adli yardıma başvuru prosedürüne ilişkin yabancıların anlayabileceği çeşitli dillerde kitapçıklar hazırlanması ve Merkez bünyelerinde dağıtımının sağlanması,

4.2.3. Antalya Valiliğine Yönelik Tavsiyeler

105. 6701 sayılı Kanun, “Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu”¹⁴ ve “kamu kurum ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişilerin Kurumun ziyaretlerini kolaylaştırmak ve taleplerini

¹² Protokol kötü muamele iddialarının değerlendirilmesi, belgelenmesi ve etkili soruşturulması gereken yöntem ve koşulları ele almaktadır. Detaylı bilgi için bkz: Professional Training Series, No. 8/Rev.1 Office of the High Commissioner for Human Rights, United Nations.

¹³ Özgürlüklerinden Yoksun Bırakılmış Yasa Dışı Göçmenler İçin Koruma Önlemleri, CPT/Inf(2009)27, s. 4.

¹⁴ 6701 sayılı Kanun 9/1-j : “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek, bu ziyaretlere ilişkin raporları ilgili kurum ve kuruluşlara iletmek, Kurulca gerekli görülmesi durumunda kamuoyuna açıklamak, ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları, il ve ilçe insan hakları kurulları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların bu gibi yerlere gerçekleştirdikleri ziyaretlere ilişkin raporları incelemek ve değerlendirmek.”

gecikmeksizin yerine getirmek zorunda olduklarını”¹⁵ düzenlemiştir. Antalya Geri Gönderme Merkezine gerçekleştirilen ziyaretin haberli bir ziyaret olmasına rağmen heyet üyelerinin, Merkezde yetkililerin olmaması gerekçesiyle, yaklaşık 1,5 saat kadar bekletilmesi ve Merkeze ilişkin genel bilgilerin idari bir görevi bulunmayan personelden edinilmek durumunda kalınması göz önüne alındığında; bundan sonra yapılacak haberli ziyaretlerde Merkez yetkililerinin hazır bulundurulmasına özen gösterilmesi ve ziyaret esnasında idari boşluğa neden olan kişilerin uyarılması,

4.2.4. Antalya Emniyet Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler

106. Kolluk personeline yönelik, yabancıları yakalama ve geri gönderme merkezine teslim etme süreçlerinde yabancılara yönelik yeterli bilgilendirme yapılması yönünde eğitim verilmesi,

4.2.5. Antalya Barosuna Yönelik Tavsiyeler

107. Merkezde tutulan yabancıların adli yardım sistemi üzerinden Barodan atanan avukatların yabancılara mevcut durumları ile ilgili yeterli bilgi vermedikleri ve adli süreçlerinin takibi için kendilerinden ciddi bir avukatlık ücreti talep ettiklerine yönelik şikâyetler ile ilgililerin bu hususlara ilişkin herhangi bir başvurularının olmadığı ve nereye başvuracaklarını dahi bilmedikleri bilgisi edinilmiştir. Bu kapsamda, Antalya Barosuna bağlı avukatların Merkezde kalan müvekkillerine ve Merkez İdaresine tutulanların süreçleri hakkında bilgi vermeleri ve adli yardım kapsamında verilen avukatlık hizmetlerinden etkin bir şekilde yararlanma noktasındaki sorunların giderilmesi,

108. Avukatlara, adli yardım kapsamında avukatlık hizmeti ve idari gözetim kararına itiraz süreci ve uluslararası koruma başvuru prosedürü hususlarında bilgilendirici seminerler verilmesi ile adli yardıma erişim süreçlerinin kolaylaştırılması,

¹⁵ 6701 sayılı Kanun 19/2: “Birinci fıkrada sayılanlar, Başkanın yetkilendirmesi hâlinde, tüm kamu kurum ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişilerden ilgili bilgi ve belgeleri istemeye, incelemeye ve bunların örneklerini almaya, ilgililerden yazılı ve sözlü bilgi almaya, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerleri ziyaret etmeye, buralarda inceleme yapmaya ve gerekli tutanakları düzenlemeye, kötü muameleye maruz kaldığı iddia edilen kişi ya da kişilerle görüşmeye yetkilidir. Kamu kurum ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişiler, Kurumun ziyaretlerini kolaylaştırmak ve taleplerini gecikmeksizin yerine getirmek zorundadırlar.”

- 109.** İşbirliği ve diyalogun artırılması amacıyla Antalya Barosunun Antalya Geri Gönderme Merkezine ziyaretler düzenlemesi,
hususları tavsiye edilmektedir.